

83

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

CRIȘAN FĂGERAȘU

O IUBIRE DIN ANUL 41.042

★

EDITATĂ DE REVISTA ȘTIINȚA ȘI TEHNICA

CRISAN FĂGERAŞU

O IUBIRE DIN ANUL 41.042

*

Colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice"
83

Dragi cititori,

Vă rugăm să ne scrieţi impresiile şi observaţiile dv, critice cu privire la acest roman şi la prezentarea lui grafică.

Adresa noastră este: Colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice" a revistei „Ştiinţă şi tehnică", Casa Scînteii, Piaţa I. V. Stalin, nr. 1, raionul I. V. Stalin, Bucureşti.

MANUSCRISELE NEPUBLICATE NU SE ÎNAPOIAZĂ

★

MANUSCRISELE NEDACTILOGRAFIATE NU SE IAU ÎN CONSIDERAŢIE

Coperta - desen: D. IONESCU

CUVINT INAINTE

Autorul acestor rinduri, ca om care trăieşte in apropierea anului 50.000, îşi cere iertare pentru faptul că, in loc de a scrie despre actualitate, se ocupă de trecut. E o boală curioasă care bintuia intre scriitorii secolului al XX-lea şi, la inceput, n-am înţeles nici eu prea bine de unde mi-a venit toana asta stranie. Intr-adevăr, evenimentele infăţişate in această povestire s-au petrecut cu aproape 9.000 de ani în urmă, sînt bine cunoscute din documentele mileniului 42, iar mulţi autori — in frunte cu Mil, marele clasic al televiziunii interplanetare — le-au cuprins încă de mult in operele lor.

Am fost atras însă de poezia acelor vremuri, cînd oamenii treceau rar vîrsta de 400 de ani, cind pierduseră somnul, cind pentru a ajunge de la o planetă la alta mai foloseau rachetele şi cînd Pămîntul abia fusese mutat din vechiul său sistem, al Soarelui 1. Vremurile acelea, cu greutăţile şi eroismul lor, au un fior poetic, iar personalitatea unor oameni ca Ols mă atrage ca o forţă de gravitaţie necontrolată, naturală ; şi e plăcut uneori să te laşi in voia naturii.

Am pus în text unităţile antice de măsură — ani, zile, ore etc. — şi alte cuvinte vechi, deşi ele, încă din perioada descrisă, ieşiseră din uzul curent ; dar am încercat astfel să dau povestirii mele un parfum arhaic.

CAPITOLUL I

Pit întoarse comutatorul de gravitaţie şi, deodată, citeva obiecte uitate afară din suporturi, pierzîndu-şi greutatea, incepură să plutească prin aerul bogat oxigenat al cabinei. Un mic calculator portativ se dădea in leagăn, cu mişcări ciudate, parcă agăţat de un fir invizibil, iar o carte plutea pe lingă podea, cu paginile agitate, ca şi cum ar fi răsfoit-o un cititor lipsit de răbdare. Respiraţia lui Pit devenise mai apăsată : aerul, în ciuda ventilatoarelor reactive, era lipsit de greutate şi abia i se dezlipea de gură. Dar se vedea că răsuflă greu mai ales din pricina emoţiei. Intreg corpul, plutind imponderabil prin aer, îi era cotropit de-o ameţeală dulce.

— Fii cuminte ! suspină, supărată, Lu.

Se refugiase sus, cu spatele lipit de plafon; Pit o observa cum plutește prin aer, mititică în comparație cu el, și i se părea că vede o floare luată de vînt. De fapt Pit nu văzuse niciodată o floare luată de vînt și de altminteri nici despre vînt nu știa decît din citite: se născuse pe marea rachetă intragalactică, din mers, ca și părinții, ca și străbunicii lui, și era convins că tot pe rachetă va muri, înainte ca viitorii lui copii să găsească îndărăt drumul spre Pămînt. E drept, străbunicii săi ar fi trebuit să ajungă pe Pămînt: așa fusese calculat. Dar marea rachetă, atrasă de o forță necunoscută, căzuse pe un cîmp electromagnetic acționind probabil asupra periferiilor galaxiei noastre. Marea cădere curbă abătuse drumul navei, îi modificase întreaga perspectivă, iar după cîteva zeci sau sute de ani nava nu mai putuse găsi sistemul nostru solar de origine și nici Pămîntul, deși toate calculele și aparențele arătau că nimeriseră bine locul periferic al sistemului nostru. N-aveau de unde ști că, în timpul călătoriei strămoșilor lor, după atîtea mii și zeci de mii de ani, Pămîntul fusese așezat în alt sistem.

— Lu, spuse Pit, plutind încurcat sub plafonul cabinei și ferindu-se să se apropie de fată, ca să n-o sperie, Lu, de mult voiam să-ți spun că trăsăturile tale de chinezoaică, păstrate ca prin minune după atîtea generații...

— Asta nu-i un motiv să întrerupi gravitația! îi răspunse ea pe un ton sec și cu obrajii în flăcări. Nu mai lipsește decît să stingi lumina și...

— Și chiar o s-o sting, stărui el înfierbîntat, dacă nu asculți ce am să-ți spun...

Vorbea cu atîta putere, încît aerul expulzat pe gură îl împinse îndărăt, cu spatele la ușă.

— Lu, reîncepu el, în timp ce-ți vorbesc, s-ar putea ca pe Pămînt să se nască și să moară generații întregi. Din cauza vitezei, a curbei de alunecare și a distanței de Pămînt, pulsul nostru, întregul nostru ritm de viață are cu totul alte dimensiuni, incalculabile...

— Da, rîse Lu, foarte plictisită, viteza schimbă dimensiunile timpului: în vreme ce pe navă a trecut o oră, pe Pămînt au trecut poate cîțiva ani. Astea le știu încă din școala primară.

— Lu, repetă el, desperat, mergem atît de repede, încît...

— Banal, banal! strigă fata, cuprinsă de o ciudată înverșunare. Proptindu-și miinile și picioarele de pereți, își dădea vînt prin cabină, nervoasă, alunecînd ca o săgeată pe sub plafon, în timp ce Pit, lipit de ușă, îi admira grația și înverșunarea mișcărilor. Îți spun, dragă Pit: ba-na-li-tăți! Toate declarațiile de dragoste încep cu lecții din astea. Cum vi se năzărește că v-ați îndrăgostit, începeți să țineți conferințe științifice despre timp și viteză. Tim mi-a spus exact la fel: că la viteza noastră timpul are alte dimensiuni; că transformatoarele care fabrică din lumina astrelor îndepărtate oxigen, hrană sintetică și energie pentru rachetă sînt uzate, că deci viața e scurtă și periculoasă și de aceea trebuie să profităm, cît mai e vreme, de bunurile vieții, adică să-i fiu iubită. Exact cuvintele astea le-a

spus şi tata cind i-a făcut mamei declaraţia de dragoste. Şi ce-a ieşit? Am ieşit eu: nimeni nu m-a întrebat dacă îmi convine să mă nasc pe o insuliţă metalică de 15 km, care alunecă în Marele Vid. Din cea mai fragedă copilărie, toţi au încercat să-mi vire în cap cît de fericită sînt că fac parte din expediţia asta fără de sfîrşit, de care nu se ştie dacă oamenii vor afla vreodată...

Pit, jignit în patriotismul său intragalactic, se întoarse cu capul în jos, ca să nu fie văzut, şi o întrebă încet:

— Ei, şi nu eşti mîndră de glorioasa noastră existenţă?

— La ce mi-ar folosi să fiu sau să nu fiu? Aceeaşi mi-ar fi soarta; am găsit toate orînduite dinainte: un univers pitic de 15 km plutind în neant cu o mare bibliofilmotecă — cu cîteva academii, uzine, sere, teatre, spitale, cabine-capsulă, cu aproape 4.000 de locuitori, urmaşi ai celor 128 care au pornit marea expediţie şi supravieţuitori ai marii căderi curbe din cîmpul electromagnetic. M-au întrebat pe mine dacă asta-i viaţa pe care mi-o doresc? Nici nu eram născută pe-atuncea. Şi să mai scot şi eu pe lume cîţiva oameni? Orice-ar fi, află, dragă Pit, că pînă la terminarea universităţii n-am alte gînduri decît învăţătura. Nu vreau să am mai puţin de trei specialităţi, aşa cum au mai toţi oamenii de pe racheta noastră şi, de altminteri...

Precum cititorul a remarcat desigur, încă din acea perioadă îndepărtată, cu peste 9.000 de ani în urmă, femeile aveau obiceiul să vorbească mult. Lu a mai vorbit deci vreun sfert de oră, în timp ce Pit, supărat, o asculta stînd cu capul în jos, şi a spus, în încheiere, hotărîtă:

— Ann a făcut doi copii şi şi-a lăsat studiile baltă. Nu mai e bună decît să lucreze în uzina de hrană naturală, ba odată a întrerupt din greşeală gravitaţia şi s-au dat toate vacile peste cap şi s-au împrăştiat toate moleculele de lapte! Nu, stimate Pit, întîi studiile şi-om vedea pe urmă cum rămîne cu dragostea...

Şi, rostind aceste cuvinte, Lu se propti cu picioarele în plafon şi ţîşni ca o rachetă pînă jos, la butonul magnetic. Pit nici nu apucă să se aşeze ca lumea cu picioarele în jos, că imediat în cabină reveni forţa de gravitaţie şi tînărul se pomeni căzînd pe podea.

Îşi înăbuşi un oftat de durere şi întrebă încet, intimidat:

— Pot măcar... după studii... să sper?

Cum stătea aşa, izbit de podeaua metalică, frecîndu-şi coapsa, ciufulit şi bosumflat, avea farmecul lui. Nu mai era cuceritorul agresiv şi îndrăzneţ de adineauri. Lu începu să rîdă, îi ciufuli mai tare părul şi, simţind în vîrful degetelor moliciunea părului blond, văzîndu-l aşa, pe jos, fără putere, se simţi străpunsă de un fior care nu va pieri atîta vreme cît pe lume vor exista femei: se aplecă brusc să-l sărute. Pit, strîngînd-o în braţe şi, cu o forţă uimitoare, ridicîndu-se cu ea împreună, întoarse din nou butonul. Pluteau acum prin aer, îmbrăţişaţi şi sărutîndu-se, rotindu-se fără greutate, cu acea alunecare lină care dă omului o graţie mai mare decît a păsărilor, aproape imaterială, şi pe care oamenii veacurilor trecute nici n-o putuseră bănui.

In acea clipă — uitaseră deschis sistemul televizor! — un perete se lumină brusc și pe ecran apăru fața oacheșă și culturoasă a lui Tim. Întîmplarea făcuse ca la bordul de navigație să fie de serviciu tocmai rivalul lui Pit. De doi ani gîndurile sale o insoțeau pe Lu. Văzîndu-i pe cei doi prieteni îmbrățișați, Tim — care altă dată s-ar fi intunecat — acum nici nu tresări măcar. Era cu totul transfigurat, ochii negri i se măriseră peste măsură, expresia lui era stăpînită de o mare și unică emoție, pe care cei doi tineri n-o mai văzuseră niciodată pe fața unui om și nici n-o crezuseră posibilă. Cabina era aproape zguduită de urletele lui de bucurie:

— Pămîntul! striga el scos din minți. Am descoperit Pămîntul! Analiza spectrochimică arată că undeva, la mai puțin de o mie de corpuri cerești, trebuie să se afle Pămîntul nostru. Îl caut la telescop... il caut!

Și deodată, deasupra imaginii lui Tim, pe plafonul cabinei se aprinse ecranul telescopic și in centrul lui cei doi tineri îmbrățișați văzură un astru neobișnuit de mic, in jurul căruia gravita încetișor un fir de praf, un punctișor neinsemnat, o imagine de basm care le bintuise copilăria și pe care n-o văzuseră decit in reproduceri: Pămintul.

CAPITOLUL II

Măsurătorile vorbeau precis, dar Lu n-ar fi putut spune cit timp a trecut din ziua cînd văzuse prima oară Pămîntul. Încă din copilărie tehnica ii intrase in sînge, ca un soi de-al șaselea simț, dar era atit de emoționată, că nu mai putea ține nici o socoteală: toate ii intrau pe-o ureche și-i ieșeau pe cealaltă. Înaintarea rachetei — adesea pierdută intr-un nor de meteoriți — era ciudată și îngrijorătoare: se simțeau rezistențe și ciocniri de energii, in ciuda condensatorilor care mențineau nava in direcția Pămîntului.

Dar și mai ciudată era geografia corpurilor cerești: întreg consiliul științific al navei stătea nedumerit la bordul de comandă, dormea cu schimbul acolo și dădea nedumerit din umeri, văzînd cu totul alți sori, alte culori, alte planete decit cele despre care invățaseră în copilărie că-s vecini mai mult sau mai puțin apropiați ai Pămîntului. Globul străvechi il recunoscuseră după analiza spectrochimică și după mărime și formă. In nemărginirea universului se găseau și planete cam de aceleași proporții, totuși vechea Terra se deosebea de ele, așa după cum faptul că miliarde de oameni au deopotrivă două miini și două picioare nu-i împiedică să se deosebească unii de alții. Se găsiseră totuși membri ai corpului științific care susțineau că nu poate fi Pămîntul, pentru că planeta din fața lor nu răspundea la semnale, părea că nici nu le aude, și pentru că vecinii acestei planete mute ofereau un spectacol nemaipomenit.

Navigatorii — oameni care se născuseră din tată-n fiu pe astronavă și care întruneau o enciclopedie de cunoștințe de navigație și

astronomie cum încă nu cunoscuse omenirea in momentul plecării navei — acum erau uluiţi şi copleşiţi de apropierea unei catastrofe pe care o presimţeau, fără să ştie precis de unde va veni.

Cel mai uimitor lucru era aglomeraţia de planete şi sori; peste tot în natură ei găsiseră o sumă de legi ale echilibrului şi distanţelor dintre corpuri, care aici păreau infrînte. Mai mult: puteau repera, la distanţe mari, un soi ciudat de planete pitice, un fel de microbi ai vidului, care inaintau după traiectorii de neprevăzut, ca şi cind corpurile uriaşe pe lîngă care treceau n-ar fi avut nici o putere să-i atragă. Aceşti pitici îşi schimbau mereu culoarea.

Deşi „Arca" se afla in vid, printr-un fenomen pe care navigatorii nu şi-l puteau explica, nu mai erau înconjuraţi de întuneric: in jurul lor începuse să plutească o lumină difuză. Timp de o zi, racheta se zgudui şi vibră ca vai de lume, ocolind cu greu o uriaşă cascadă portocalie. Era un torent de apă portocalie, un fluviu înspăimîntător care „curgea" în vid! Mai lat decît Pămîntul, era un şuvoi colosal; nu se vedea de unde-a putut să izvorască, dar părea a fi alcătuit din apă. Intrarea rachetei in acest torent ar fi însemnat o pieire sigură. Nu era greu să ocoleşti un fluviu lat cît Pămîntul, dar incurcătura o provocau nenumăratele braţe care se incolăceau in vid.

Lu însă nu era copleşită de aceste ciudăţenii, cit de posibilitatea de a regăsi Pămîntul. De mici copii, navigatorii fuseseră învăţaţi că este o fericire să pluteşti astfel, în vid, cum au plutit părinţii şi bunicii şi străbunicii tăi, fără a şti dacă te vei întoarce vreodată pe Pămînt; a vizita din cînd in cînd, la o generaţie sau două, o planetă care suportă prezenţa oamenilor, era cel mai mare noroc cu putinţă. Iubirea de Pămînt fusese cea mai importantă trăsătură a primelor generaţii de navigatori, dar in generaţia a treia, cind nava avea cîteva sute de locuitori, această iubire produsese o tragedie. Mai mulţi membri ai consiliului de conducere voiseră să abandoneze orice fel de cercetare ştiinţifică atîta vreme cît nu se intorc pe Pămînt. Ceruseră ca pe bordul navei — care putea produce metal din lumină* — să se fabrice o rachetă mai mică, cu care ei, pămîntenii adevăraţi, să plece pe cont propriu in căutarea planetei de baştină. Dorinţa asta nebunească stirnise lupte mari şi inutile. De atunci, populaţia navei considera că singura posibilitate de viaţă o oferă patriotismul de navă, iubirea navei ca şi cum aceasta ţi-ar fi locul ideal de existenţă. Aveau dreptate, căci de vreme ce oamenii aici se năşteau, aici trăiau, învăţau, se iubeau, aveau copii, şi la urmă, îmbătrîniţi, aici mureau, fiind înmormîntaţi în vid, de vreme ce n-aveau cum să înlăture această realitate, era mai bine s-o preţuiască.

Dar Lu — aşa cum am văzut încă din discuţia cu Pit — încerca o stranie plăcere, amestecată cu enervare, in a pune la îndoială aceste principii sfinte, în a se impotrivi ataşamentului faţă de navă, gustind erezia de a socoti că omul poate trăi cu adevărat fericit numai

* Şuvoiul de fotoni ai luminii, disociindu-se, le oferea destui electroni şi pozitroni cu care să dobîndească o nouă rachetă.

pe Pămîntul legendar pe care trăiseră străbunii navigatorilor. Era o înfruntare copilărească, o întîrziată manifestare a neînțelegerilor dintre o generație și alta. Acum însă, totul se amestecase in cugetul ei.

Apropierea Pămîntului o umplea de bucurie, dar și de îngrijorare: planeta iubită era pentru ea o mare necunoscută. Nici nu plecase de pe navă și începea să-i fie dor de „Arcă", de suporturile pentru scaune, așezate pe podea, pe ziduri, pe tavan, de răsucirile corpului atunci cînd — înconjurat de vidul de afară — e lipsit de greutate, și îi era dor de cerul negru care înconjura nava din toate părțile și pe bolțile căruia străluceau stele în toate culorile. Iubea totuși pămîntul ei natal — Arca lui Noe —, pe cînd in privința Pămîntului cel adevărat se întimpla ceva ciudat: abia acum își dădea seama că ceea ce văzuse prin filme și albume nu mai poate fi regăsit acum pe Pămînt. Numai in cei 19—20 de ani de viață ai ei, pe Pămînt se scurseseră probabil cîteva sute de ani; viteza unei nave modifica atît de mult dimensiunile timpului, incit, în vremea cît pe rachetă se schimbaseră cîteva generații, cîteva sute de ani, pe Pămînt probabil că trecuseră mii și zeci de mii de ani. Cum vor arăta acum vechea planetă cu oamenii ei? Nu cumva vreun flagel ciudat a răvășit-o? Nu cumva navigatorii, formați din tată în fiu in spiritul necontenitelor rătăciri prin spațiu, nu se vor împăca de loc cu oamenii noilor milenii și vor porni-o îndărăt, în necunoscut, oriunde, numai să trăiască pe „pămîntul" lor natal, pe navă?

— Atenție, cotește-o, cotește-o, ne strivește!

Lu clipi, și văzu pe membrii consiliului științific, la bordul de comandă, pradă unei mari nervozități. Tim, cel mai bun pilot, conducea agitat nava. Spre ei se îndrepta fulgerător prin vid unul din acei „microbi" pe care-i văzuseră de departe, acum vizibil ca o sferă uriașă. Ai fi zis că-i o planetă în miniatură dacă ar fi gravitat în jurul unui astru. Dar „planeta" înainta fantastic de iute pe o linie frîntă, făcea zig-zag-uri curioase, care-l zăpăceau pe Tim, și își schimba mereu culoarea, de la negru la verde și portocaliu, apoi intr-un albastru strălucitor care se prefăcea iarăși în portocaliu și din nou in negru. Navigatorilor li se părea lugubru mai ales faptul că sfera uriașă lasă în urma ei o dîră enormă de întuneric. Își aminteau de barbarii despre care citiseră prin cărți, de invaziile lor; pe unde treceau hoardele călare nu mai creștea iarba. La fel, zig-zag-urile sferei — mai ales cind culoarea ei era portocalie — lăsau în urmă colosale coridoare de întuneric, formînd semne ciudate, un soi de sinistre și misterioase inscripții ale noii omeniri, pe care navigatorii n-aveau cum să le descifreze.

*

* *

Tot ce a urmat s-a petrecut în cîteva secunde.

— Trebuie să fie vreo navă a oamenilor de azi! strigase președintele consiliului de pe Arcă. Cotește, cotește!

Tim coti, dar nava cealaltă își schimbă într-un zig-zag direcția, năpustindu-se asupra lor.

— Ne ciocnește! urlă cineva.

— Cu bine...! murmură Pit in urechea lui Lu, cuprinzînd-o într-o îmbrățișare de rămas bun.

Tim mai încercă să cotească o dată și văzu cum nava cealaltă a făcut un nou salt; îngrozit, scăpă fără voie manetele de comandă din mînă, încredințîndu-i pilotului automat conducerea rachetei. În ultima clipă, înainte de a cădea pe jos, văzu sfera albastră foarte aproape înaintea ochilor, și atît de colosală, încît întuneca întreg orizontul, neavînd cum să fie ocolită.

Se produse inevitabilul, și ciocul străvechii „Arce" pătrunse în marea și întunecata masă albastră. Un șoc fantastic, și pasagerii rachetei simțiră — într-o frîntură de secundă — că a sosit dușmana mult pomenită, mult temută, vecina permanentă a navei lor — moartea. Pe Lu și Pit catastrofa îi găsise îmbrățișați. Condensatorul Arcei explodă și, o dată cu el, un soi de negură îngrozitoare parcă explodă în capul fiecăruia și toți pasagerii, în aceeași clipă, se prăbușiră.

CAPITOLUL III

— Ce birocratism! mîrîi supărat Ols. Trei săptămîni de pe Capitala 5 pînă aici, pe Pămînt! Ce rabie de rachete! Cîteva mii de miliarde de kilometri abia în trei săptămîni! Unde o să ajungem cu încetineala asta de melc?

Înfuriat, se apucă de o bară care stătea deasupra mașinii sale de calculat, apăsă pe un buton lateral al barei și deodată se înălță în aer, pînă aproape de bolta plastică a sălii: acolo, sus, începu să execute mișcări violente de gimnastică la bară. Corpul său viguros — era un om încă tînăr, abia împlinise 233 de ani — funcționa perfect, mușchii lunguieți, de înotător, abia tremurau sub pielea bronzată; ochii albaștri-cenușii erau mai deschiși la culoare decît obrazul; părul alb îl era învelit, ca și corpul, într-o țesătură elegantă de raze albastre, croite perfect de un mare savant electromagnetician și croitor, prieten cu el.

Pe vremea aceea, o crimă dintre cele mai mari era să fii nervos cu subordonații: mișcările de gimnastică la bară îi ajutau să se calmeze. Din cauza abuzului făptuit de generațiile precedente cu somnul artificial — în loc de 8 ore de somn natural, 10 minute de somn sub raze infrafotonice, care curățau instantaneu organismul de orice toxine — și din cauza abuzului de hiperactivante ale creierului, generațiile noi își pierduseră somnul. Asta dădea loc la fenomene nervoase neliniștitoare; or, prin prelungirea vîrstei pînă la 400 de ani, nu mai era neapărat nevoie să se economisească timpul de somn, mai ales că se planifica o prelungire a vîrstei cu încă vreo 50 de ani. Zeci de institute lucrau acum pentru redescoperirea somnului natural, un somn care să nu fie provocat nici de unde, nici de chimicale sau

hipnoză, ci de însăşi activitatea organismului. Era o treabă grea, cerea scurgerea multor generaţii, şi pînă atunci marele secretariat galactic interzisese orice fel de excitante sau calmante în afara celor naturale. De altminteri, omenirea căpătase repulsie faţă de ele — cu excepţia fumatului de miresme oxigenate, cu totul inofensive — aşa încît trapezul de gimnastică, aparatul de captat soarele şi frigul natural erau larg folosite in acea perioadă.

Bab, ajutorul lui Ols, un om slab şi roşcovan, în vîrstă de vreo 180 de ani, mare artist fotograf al planetelor inabordabile, hotărît să facă vreo 10—20 de ani muncă administrativă, stătea acum cu ochii aţintiţi în sus, urmărind salturile riscante pe care prietenul său le făcea de la o bară la alta.

— Ai să-ţi frîngi gîtul, rise el, şi-o să trebuiască să te inviem din morţi şi să-ţi punem un git nou. Nu ştiu de ce te enervezi atîta: mereu, una-două, hop-ţop la bară. Ai mai făcut azi cinci exerciţii...

— Şi-o să mai fac! se zborşi Ols, învîrtindu-se cîteva clipe într-o singură mînă. Cu unul ca tine pînă la urmă dau în păcat: mi-e frică să nu-ţi scap vreo vorbuliţă nepermisă. Sînt nervos, da: trebuie să plasez la odihnă 20 miliarde de oameni; unul vrea să vadă piramidele,altul mormîntul lui Darwin, al treilea vrea să stea şi la mare, dar şi să se reculeagă lîngă locul de unde-a început Era noastră şi să guste senzaţia oamenilor vechi care-au lansat primul satelit; al patrulea e scrîntit la cap, are ideea fixă că la polul magnetic al Pămîntului o să-i revie, după atîtea generaţii, somnul: apucă-te să-i coordonezi pe toţi aceşti zăpăciţi!

— Aşa vorbeşti tu de nobila specie a cuceritorilor universului? Şi ce importanţă are un fleac de 20 miliarde acolo: doar avem maşina de coordonat.

Ols zbură cu bara pe lîngă nasul lui Bab şi sări elastic la locul său, bătîndu-şi incintat maşina:

— E un coordonator bun, dar... trei săptămîni din Capitala planetară 5 pînă aici, pe Pămînt! De unde-aţi cules rablele astea? Se vede că au vrut să se descotorosească de ele fraţii de la spaţiul 6!

Bab începu să se enerveze şi el: hotărît, noul responsabil al Pămîntului găsea că tot ce făcuseră predecesorii lui nu era bun de nimic. Apucă bara din faţa lui şi, înălţîndu-se prin aer, îi strigă şefului său:

— Adu-ţi aminte că acum 280 de ani, înainte de fizica submicrocuantică, se mai credea că viteza luminii e cea mai mare posibilă! Omul se mulţumea cu viteza maximă dată de natură...

— Mereu cu vizorul spre trecut..., zîmbi Ols mustrător. Da' ce-mi pasă mie: acum 280 de ani părinţii mei nici nu mă născuseră încă. De ce-aţi păstrat în funcţie rablele astea?

Bab, care nu-şi terminase exerciţiile calmante, îl lăsă să aştepte cîteva minute, apoi, liniştit, se apropie de Ols şi-l lovi prieteneşte cu pumnul în piept:

— Nu uita că-s numai pentru Pămînt. De vreme ce azi Pămîntul e muzeu istoric şi planetă de odihnă, ne-am gîndit să folosim rachete

de agrement, de viteză mică, la nevoie şi rachete subfotonice. Peisajul e foarte interesant.

— Pun la vot! spuse Ols cu îndoială, şi-i transmise maşinii problema sa. Conectat cu alte cîteva mii de maşini, coordonatorul automat le întrebă ce părere au. În felul acesta, trilioanele de oameni răspîndiţi în univers nu mai erau mereu deranjaţi pentru vot, cum se întîmplase înainte. Răspunzînd la milioane de întrebări odată, cîteva mii de maşini reprezentau, fiecare, punctul de vedere specific al fiecărei planete, interesele locuitorilor săi. Alte cîteva mii calculau foloasele şi dezavantajele din punct de vedere al diferitelor ştiinţe, al sănătăţii, al psihicului, al sportului, al organizării timpului etc. Doar două maşini erau fără drept de vot, pur consultative, analizînd chestiunea din punct de vedere al animalelor domestice: una pentru animalele de hrană naturală — vaci, oi etc. —, cealaltă pentru restul animalelor domestice: tigri, cîini, leoparzi etc.

Înainte de vot, miile de maşini se ciorovăiră vreun sfert de oră: ca de obicei, încurcătura provenea de la cele 37 de calculatoare estetice, care analizau chestiunea din punct de vedere al gusturilor personale ale oamenilor, al poeziei peisajului, al plăcerii pentru ochi, urechi, al diferitelor componente ale sensibilităţii artistice; mai întotdeauna aceste maşini prelungeau inutil dezbaterea, depăşeau secundele de cuvînt ce le erau rezervate, ridicau probleme neprincipiale, influenţînd adesea în sens nejust şi alte coordonatoare. Pînă la urmă, maşinile amuţiră, se mai auzi o clipă calculul unei maşini din America de Sud, conectată cu opt mii de institute de critică literară de pe diverse planete, apoi, retrăgîndu-i-se cuvîntul, se opri şi ea* şi, într-un efort automat, toate maşinile votară o dată.

Ols privi cifrele coordonatorului şi mormăi necăjit:

— Majoritatea, cu 3.582 voturi, e pentru rablele tale. N-are a face: ca responsabil, nu-s obligat să mă supun votului automat; peste opt ani pun chestiunea în faţa consiliului viu al Pămîntului.

Şi deodată, ochii săi cenuşii se umplură de-o tristeţe nesfîrşită. În vremea aceea, amiciţia bărbătească brutală — pumni schimbaţi în glumă, lupte, gimnastică — se îmbina cu o mare delicateţe sufletească; Bab ghici imediat ce se petrece în sufletul şefului său şi spuse în grabă:

— Eu mă reped puţin să inspectez vilele de pe fundul Pacificului. Dacă ai ceva cu mine, mă chemi pe unda cunoscută, şi plecă iute din odaie.

Ols rămăsese cu ochii aţintiţi în gol. Vorbind despre votul viu, îşi amintise de pedeapsa sa şi mai ales de isprava care o provocase. Oricine nimerea pe Pămînt se considera de obicei fericit — nu erau acolo decît 20 miliarde de locuri disponibile. S-ar fi putut crea uşor şi 200

---

* „Se opri şi ea" e, desigur, o exprimare literară. Maşina rezolva în acest timp şi alte cîteva mii de probleme, venite din planete diferite; „se opri" înseamnă că încetase să figureze în evidenţa acustică a lui Ols. — *Nota autorului.*

de miliarde, ca înainte, dar asta ar fi însemnat sacrificarea unor spații de agrement — jungle recreate după modelele din vechime, un parc imens înfățișind Sahara de altă dată, exact pe o zecime a locului de origine, spații oceanice sub care se afla un număr restrîns de vile submarine. Cei care găseau un loc disponibil erau fericiți; pentru Ols însă, numirea sa ca administrator al Pămîntului era o pedeapsă, o muncă de reabilitare, după ce timp de 27 de ani fusese șef de tură al secretariatului intragalactic.

Greșeala pe care o făcuse ne-ar părea nouă, oamenilor de azi, mai curînd un merit. Dar dialectica spune clar că lucrul care a apărut în vechime firesc, iar astăzi, în preajma anului 50.000, pare de asemenea firesc, putea fi, acum 9.000 de ani, un păcat. Ols fusese gelos.

Partenera sa de viață îl părăsise. Pe atunci oamenii încă nu se deprinseseră destul cu faptul că trăiesc 400 de ani: totul mergea bine în privința studiilor, odihnei, muncii, dar în arta complexă a iubirii se iveau probleme noi, născute de necesitatea unei conviețuiri de 380 de ani cu una și aceeași ființă... Dispariția sărăciei, a spiritului de clan, a desfrîului și invertirilor, înalta conștiință a oamenilor și mai ales belșugul care elibera căsnicia de orice presiuni în afara aceleia a sentimentelor nobile ale iubirii — toate acestea încetățeniseră de mult în fiecare cuget ideea că victoria orînduirii interplanetare înseamnă totodată victoria celui mai perfect tip de familie cunoscut pînă atunci. Prelungirea vîrstei și lărgirea continuă a granițelor planetare ale omenirii complicase însă chestiunea într-un grad de neprevăzut înainte. Amenajarea a noi și noi planete cerea o populare rapidă a universului cu ființe omenești bine înzestrate: or, o căsnicie care dura 380 de ani nu dădea naștere decît la 40—50 de copii, care nu se deosebeau prea mult unul de altul. O dezlegare a problemei ar fi fost zămislirea copiilor în laborator, fără naștere, dar mai ales femeile — care de mult nășteau fără durere — respinseseră cu dezgust această soluție. Conviețuirile de cîte 30—40 de ani, începuseră să răspundă și interesului social, și celui psihologic, căci de-a lungul celor 400 de ani de viață, omul cunoștea și prin iubire varietatea sufletului omenesc și lăsa după el o populație de descendenți foarte deosebiți între ei. Opunerea la desfacerea conviețuirii, gelozia, atitudinea nedreaptă față de rival erau considerate drept unul dintre păcatele cele mai grave.

Or Ols nu numai că greșise, dar, în unele privințe, era în conflict cu însăși epoca sa. Își cunoscuse soția din tinerețe, din vremea cînd el mai era încă în școală și scria poezii: avea 33 de ani, iar ea — 17. După 115 ani de conviețuire, Malonia, schimbîndu-și meseria de astronom în cea de psihiatru, se îndrăgostise de un tînăr sub 100 de ani, un savant idealist, care susținea că există telepatie, deși știința respingea această teorie. Ols, în loc de a se da discret deoparte, — mai ales că de mult băiatul și fata lor trecuseră de cei 20 de ani cînd despărțirea dintre părinții mai provoacă șocuri psihice —, luase în consiliu o poziție nejustă. El stăruise foarte mult ca tînărul savant

să fie sprijinit în cercetările sale cu cele mai puternice mijloace. Or, era clar că aceste cercetări porniseră pe o cale idealistă, antiştiinţifică, şi că Ols le dă sprijin numai pentru că e orbit de sentimente, pentru că nu vrea să se creadă că e gelos pe rivalul său. Cu alte cuvinte, gelozia îl făcuse să acorde rivalului său un sprijin nemeritat, pe cînd dacă ar fi ştiut să rămînă obiectiv, Ols ar fi cerut şi el retragerea ajutoarelor mari acordate tînărului savant. Toate calculele biografice ale maşinilor stabiliseră că — date fiind antecedentele lui Ols, gradul său de inteligenţă, cele 24 de specialităţi ştiinţifice pe care le avea pe atunci — era sigur că el n-ar fi putut lua o asemenea poziţie greşită dacă n-ar fi fost orbit de frămîntări sentimentale.

După trei zile de gîndire, Ols recunoscu că ar fi dorit să trăiască veşnic cu Malonia, că nu dorea deloc să se recăsătorească de mai multe ori şi nici măcar o dată, că nu voise să se supună labirintului de sentimente al iubitei sale. Acest ultim fapt era socotit de consiliu ca o intenţie a lui Ols de a-şi impune iubirea cu sila, deşi el nu recunoscuse asta. Liber era Ols să convieţuiască cu altcineva sau nu, dar n-avea voie să impună sentimentele lui vreunei alte persoane, să-i trezească teamă, remuşcări sau măcar jenă.

Dar mai exista încă o trăsătură, incalculabilă şi imponderabilă, a caracterului lui Ols, încă o pricină a stărilor sale ciudate: obsesia infinitului. Puţini oameni erau cuprinşi pe atunci de această boală şi pasiune psihică atît de răspîndită astăzi. De o statură potrivită — avea puţin peste 2 metri şi 10 — Ols avea o forţă şi mai ales o voinţă neobişnuită. Odată, în Capitala 5, ieşise timp de cinci minute în afara cîmpului de gravitaţie artificială, înfruntînd o forţă de atracţie care-i făcea corpul de şase ori mai greu decît ponderea normală şi totuşi izbutise să se reîntoarcă pe brînci în zona de securitate. Părea un om de o sănătate şi normalitate excepţională. Nu-şi lua niciodată concedii mai lungi de 2 sau 3 ani, dar le folosea din plin, cu calcule de algebră muzicală subcuantică şi trînte cu urşii; nu-i plăcea excesiv munca de secretar galactic şi de preşedinte al Capitalei spaţiului 5: în sufletul său stătea ascunsă o undă de filozofie şi poezie, deşi, de cînd trecuse de 120 de ani, renunţase la orice lucrări în acest gen, consacrîndu-se cu totul administraţiei şi celor 24 de discipline ştiinţifice favorite.

Numai uneori unda aceea curioasă de poezie, o tainică neîmpăcare faţă de înţelegerea infinitului lumii, se trezea iar în sufletul său. Ştia că încă n-au fost găsiţi şi pe alte planete oameni care să nu fi provenit din spiţa Pămîntului. Ştia că teoriile vechi neglijaseră factorul timp: chiar dacă în alte lumi au existat sau urmau să se formeze oameni neoriginari de pe Pămînt, ar fi fost o coincidenţă formidabilă ca în scurgerea infinită a miliardelor de miliarde de catralioane de ani să se ivească oameni sau fiinţe exact în aceeaşi perioadă cu a noastră şi la o distanţă de numai cîteva milioane de miliarde de kilometri, accesibilă în timpul unei vieţi sau unor succesiuni de generaţii omeneşti.

Uneori, cînd vreo consfătuire pe altă planetă cerea prezența lui fizică, Ols, ajuns pe Aleea Laptelui, ieșea din rachetă și aluneca lingă ea, singur in vid, urmărind cum se perindă în fața lui magistrala curbă și peisajul bine cunoscut al subgalaxiei 5. Pentru lămurirea cititorului, vom adăuga că racheta aluneca pe atunci cu această viteză doar cînd sursa principală de lumină stătea in spatele ei. Oamenii se mai aflau pe atunci intr-o dependență umilitoare față de lumină, aproape la fel de umilitoare ca dependența față de vînt a corăbierilor din legende. La intoarcere, cind racheta avea principalul astru luminos în față și cind era alimentată din spate de lumina unor stele mai îndepărtate, viteza ei scădea la jumătate. Atunci Ols devenea nerăbdător și scotea de la brîu revolverul cu reacție ; nu-l mai mulțumea să meargă, prin forța inerției, in aceeași viteză cu racheta : dădea drumul unui jet luminescent, alunecind in vid înaintea rachetei și mormăind, în invelișul său de raze și oxigen, frînturi de cuvinte fără înțeles, care răsunau ciudat in difuzorul rachetei.

Nu-l pasiona prea mult descoperirea unor noi planete locuibile. Completarea uriașului catalog electronic al trilioanelor de galaxii devenise o activitate regulată și obișnuită a intregii omeniri încă de pe băncile școlii. Ceea ce frămînta cu adevărat sufletul lui Ols era conceperea și înțelegerea Ansamblului. Întregul ! — era ceva greu de definit in cuvinte, era dorința de a cuprinde într-o singură imagine tot universul. Miile de feluri de particule pe care nu le văzuse niciodată, fiind nevoit doar să și le reprezinte pe baza indicațiilor date de aparate, imensitatea lumilor, varietatea uimitoare a oamenilor, — toate acestea ar fi vrut să le poată cuprinde intr-un singur gînd, un singur sentiment, nu o formulă obișnuită, abstractă, ci ceva precis, senzorial... Era umilit în sufletul lui că nu reușește și i se părea că taina aceea a Ansamblului lumii e totuși la doi pași de el.

De cind primise munca de reabilitare ca administrator al Pămîntului, muncă ușoară față de cea dinainte, îl mistuia și această sete de infinit. Se adăuga dorul după femeia pierdută — îi rămăsese fidel și, după zeci de ani, in ciuda oricăror presiuni, tot mai refuza să se gîndească la altcineva.

Clopoțelul de alarmă il smuci din visuri. Sunetul insemna că nu fusese atent la tabla de bord a calculatorului său. Pe spațiul de televiziune din fața lui se afla imaginea unei femei îmbrăcate intr-un diafan costum de unde albe, o femeie din subteranele plastice și foarte călduroase ale planetei mărginașe Engels 115.

— Atenție ! ii spuse observatoarea calm : se îndreaptă spre Pămînt un soi de ciudățenie zburătoare, un fel de rachetă antediluviană.

— Așa de-a dreptul ? se miră Ols. N-ați atras-o mai intîi pe drumul mai scurt al marii raze curbe ?

— Am încercat doar o clipă, răspunse femeia, dar s-a produs un șoc foarte primejdios. A fost ceva groaznic. Se pare că racheta nu rezistă, nu-i adaptată sistemului nostru, nu poate fi atrasă...

Ols se simți scuturat de un fior din cap pină-n picioare.

— Atit de veche? Autonomă?

O rachetă autonomă, adică guvernată de propriile ei mijloace, fără ajutorul energiei produse de miile de sori și planete controlate de oameni, era o rachetă nemaipomenit de slabă, cum nu se mai văzuse de mii și mii de ani.

— Luați din timp toate măsurile, spuse femeia pe aceeași voce calmă. Am fost surprinși, e o rachetă atit de mică, incit am confundat-o cu un meteor, mai ales că nu ne-a semnalizat prin nimic prezența ei. Acum o lăsăm să meargă in voia ei, ca să n-o distrugem. Primul șoc a fost groaznic. Pregătiți-i o primire fără șocuri.

Dar deodată observatoarea, sub undele-i albe, tresăltă de emoție și vocea ii tremură ușor în timp ce adăuga:

— Se pare că e vorba de „Arca lui Noe", o rachetă de tip 15 km, dispărută in neant cu zeci de mii de ani în urmă. Uite-o!

Femeia ridică un braț trandafiriu și apăsă o manetă. În clipa următoare, Ols sări în picioare, scoțînd o exclamație de uimire: pe ecranul din fața lui se vedea îndreptîndu-se spre Pămînt o rachetă dintre acelea pe care le contemplase in cursul celor 25 de ani de studii istorice. Era o rachetă ciudată, nu de formă sferică, planetară, cum erau cele din vremea lui, ci ascuțită la virf, tip „săgeată". Pe o latură se desluşeau citeva litere ale vechii limbi mondiale a Pămîntului.

Era, dincolo de orice îndoială, străvechea „Arcă a lui Noe".

CAPITOLUL IV

Autonomia era un studiu înapoiat al rachetelor, cum nu se mai pomenise de zeci de mii de ani. În mileniul 42, circulația rachetelor reprezenta o treabă relativ simplă: erau remorcate. Existau uneori cîmpuri mari de atracție, uriașe linii curbe, in care erau condensate energiile unor cimpuri de gravitație artificială captate de pe mai mulți sori și planete. Rachetele, în majoritate, aveau greutatea zero, întregul lor material și chiar oamenii de pe ele avind in compoziția lor doar atomi degravificați, fără greutate. Înaintînd cu ajutorul unor dire de întuneric, n-aveau decit să ajungă la coridoarele de energie, și apoi să se lase remorcate de aceste „cabluri", de acești cimpi de electrogravitație. Exista însă o condiție: condensatorii de energie. Fără condensatori racheta nu putea să se „prindă" de cimp, nu putea să fie atrasă de el.

Da, pentru că nici o energie nu poate acționa fără un cîmp receptor: să luăm un exemplu din viața noastră de azi, in preajma anului 50.000, cind creierile pot vorbi direct unul cu altul, fără intermediul vorbirii sonore. In clipa de față, să zicem, pantera mea favorită, Lioda, vrea să intre in odaie. I s-a făcut dor de mingiierile mele și lovește ușor cu laba ei neagră în ușă. Îmi încordez gindirea, transmițîndu-i receptorului de la ușă ordinul de deschidere. Ușa se deschide și Lioda, veselă, pătrunde înăuntru, înfiorată de plăcerea pe care o

presimte, cu coada ridicată în aer. Mă uit în ochii ei, spunîndu-i în gînd că mi-e dragă, că-i o panteră simpatică și cumsecade, că se joacă frumos cu copiii strănepoților mei, că are o blană neagră foarte drăguță și că merită să-i prelungesc viața cu trei-patru ani.

Lioda, de plăcere, scoate un soi de răget șoptit, cere să fie mîngîiată. Atunci mă gîndesc să ii plimb mîna pe spate pînă la coadă, îmi închipui că o scormonesc îndărătul urechilor ei ascuțite, iar ea, simțind fizic mîngîierea gîndurilor mele, de plăcere se înfioară, perii ii tremură și parcă scapără electricitate; se tăvălește pe spate, agitîndu-și labele mari prin aer, cu ghearele ascunse grijuliu, ca nu cumva să zgirie. (Desigur, ca să aibă efect acest gînd, trebuie să-mi fi mîngîiat pantera de curind; altfel, senzația se stinge.)

De ce toate acestea? Pentru că atît receptorul de la ușă, cît și creierul Liodei sînt înzestrate cu dispozitive — unul mecanic, celălalt biologic — capabile să înregistreze o anumită gamă de unde nesonore emise de creierul meu.

Pe la sfîrșitul povestirii o să vă spun poate cum s-a ajuns la această descoperire; deocamdată însă trebuie să rețineți că „Arca" nu putea fi captată, pentru că n-avea dispozitivul cu care să se poată prinde de cîmpul de atracție; condensatorii ei nu rezistaseră.

Sfera uriașă care ieșise cu o viteză fantastică înaintea „Arcei lui Noe" era o navă banală, o navă-pilot, menită să ajute vehiculele interplanetare in caz de accident, să le repună pe coridoarele de navigație. Nava și piloții erau lipsiți de greutate, degravificați, și chiar mincarea care se afla la bord era degravificată. La prima vedere se părea că-i tot una, de vreme ce e vorba de vid: in vid, o navă, neavind aer de care să se frece și care să-i incetinească mersul, putea inainta la infinit cu motoarele stinse, fără alt impuls, doar datorită inerției; pasagerii, atita vreme cît nu se crea pe bord gravitație artificială, erau și ei capabili să plutească prin aer, ca și cind n-ar fi avut greutate. Așadar, la prima vedere, în vid era tot una dacă ai sau n-ai greutate. Diferența se vedea însă imediat la schimbările de viteză sau de direcție: la o viteză mare, un om normal, dacă-l supuneai la o oprire bruscă, era pur și simplu sfîșiat și volatilizat: din cauza inerției, fiecare moleculă a omului, avind greutate, tindea să se repeadă mereu in direcția de deplasare. La o oprire bruscă sau la o bruscă schimbare de direcție, sau la o prea mare accelerație de viteză, nici metalul și nici organismul viu nu puteau să reziste. In schimb, atunci cînd exista degravificare, se putea orice, căci inerția dispăruse: nava și piloții ei puteau executa cele mai subite zig-zag-uri, ba puteau, inaintind suprarapid intr-o direcție, ca imediat în clipa următoare să gonească in direcția exact opusă, fără vreun viraj, fără vreo incetinire, ca o minge izbită de perete, numai că nu exista nici o izbitură. La astfel de salturi și zig-zag-uri, nava își schimba subit culorile, în funcție de tensiunea electrică din interiorul ei.

Văzind cum „Arca" lor pătrunde cu ciocul in uriașa masă sferică, navigatorii avuseseră — cum era și firesc — senzația că se ciocnesc.

Şocul fusese însă provocat de explozia condensatorilor de pe bord. Cu cele mai bune intenţii, piloţii navei-sferă voiseră să remorcheze ciudata şi lenta rachetă, s-o ducă pină la cel mai apropiat „coridor" electrogravitaţional. Insă energia formidabilă degajată de sfera-pilot făcuse să explodeze condensatorii şi provocase navigatorilor puternicul lor şoc. Dacă nu s-ar fi prăbuşit cu toţii ca la o comandă, dacă vreunul dintre ei ar fi putut să vadă, să audă, să simtă măcar o secundă în plus, el ar fi asistat la un spectacol nemaipomenit, parcă supranatural:

Ar fi văzut cu ochii lui că „Arca lui Noe" a pătruns în nava-sferă de culoare albastră şi că, totuşi, nu s-a produs nici o ciocnire, nici cea mai slabă izbitură. Mai mult: ar fi văzut, o secundă mai apoi, cum nava-sferă, rămasă nevătămată, devenită brusc portocalie, se smulge din ciocul Arcei — rămas şi el întreg — şi o porneşte subit îndărăt, de parcă nimic nu s-ar fi întîmplat.

Pasagerul nostru desigur că s-ar fi frecat la ochi, neînţelegind nimic: să vezi cum te ciocneşti de un bolid şi totuşi să nu simţi ciocnirea, ba chiar nici măcar să nu vezi urmările ei, asta fireşte că depăşea capacitatea de înţelegere a unui navigator de pe „Arca lui Noe".

Eu, ca scriitor al anului 50.000, şi d-ta, cititorule, ca om al aceleiaşi epoci — căci sint modest, n-am nevoie să mă citească oamenii epocilor ce vor urma, îmi ajung şi cîteva sute de ani de faimă —, d-ta şi cu mine, deci, putem pricepe mai lesne ce s-a întîmplat. Insă oamenii „Arcei" n-ar fi putut să înţeleagă nimic, pentru că ei habar n-aveau că antica teorie cu privire la viteza luminii se prăbuşise definitiv. Parte din teoria relativităţii, formula lui Einstein susţinea că viteza luminii e viteza absolută, că nu poate exista viteză mai mare, că altminteri masa corpurilor ar deveni infinită.

Cu 280 de ani înainte de evenimentele povestite, o explozie uriaşă, denumită „Începutul epocii Pal", răsturnase cu totul vechea teorie. Se dovedise că teoria relativităţii e la rîndul ei supusă relativităţii, e valabilă doar pentru vitezele create de om. Mii de ani, adversarii einsteinismului fuseseră ridiculizaţi în fel şi chip, deşi secretariatul intragalactic — fidel principiilor luptei de idei în ştiinţă — le dăduse oarecare sprijin material. Nu existau clase, nu exista politică, aşa incit societatea îşi putea permite să subvenţioneze, desigur cu economie, şi experimentarea teoriilor greşite. Era chiar nevoie, căci adesea unele se dovedeau pe neaşteptate juste sau chiar combaterea lor folosea.

Dacă unelte, aparataj, material se găseau din belşug, oamenii însă, mai ales cei tineri, nu voiau să depună nici un fel de muncă pentru o teorie greşită: li se părea nedrept să li se ceară o muncă opusă convingerilor lor şi probabil inutilă. In combaterea teoriei vechi, se temeau că vor fi copleşiţi de ridicol: o încercare asemănătoare eşuase în mileniul 20.

Pal — care pe atunci era un filozof necunoscut — avusese „o trăsnaie". El încerca să răstoarne teoria pornind de la idei şi nu

de la practică, pornea de la filozofie şi nu de la calcul. Susţinea că „viteza absolută" nu e decit o variantă a teoriei lui Einstein, după care universul ar fi finit. Dovedea cu argumente filozofice că universul nu are sfîrşit — lucru cu care ştiinţa era in deplin acord — însă începea apoi să atace principiul după care lumina ar reprezenta cea mai mare viteză posibilă. Engels, spunea el, a arătat că nu există nimic absolut, afară de mişcarea materiei: repausul, limitele sînt relative, doar mişcarea e absolută *. Deci, de ce să impunem mişcării o limită? De ce să credem că mişcarea are un sfîrşit măcar în ce priveşte viteza ei? La o anumită scară, viteza luminii este cea mai mare posibilă; la altă scară însă, poate că există o viteză de deplasare şi mai mare: a gîndului omenesc. Nu spun vechile basme „mai iute ca gindul"?

Rîdeau de el pînă şi copiii din şcoli; toate spectacolele distractive îl înfăţişau lîngă o scară mică şi una mare, il numeau ultimul filozof idealist al omenirii şi supradogmaticul care se ascunde îndărătul autorităţii lui Engles. Era înfăţişat stînd cu burta la un soare natural; un copil venea lîngă el şi îl întreba:

— Ce faci, Pal?

— Lasă-mă, zicea el, nu vezi că gîndul meu se întrece cu viteza luminii?

Citeva milioane de savanţi luaseră, prin vot viu, o hotărîre: arătau că Engels, spunind că mişcarea e absolută, n-a înţeles cituşi de puţin că mişcarea e absolvită de legi. Una din legile mişcării e tocmai aceasta: nici o deplasare in spaţiu nu poate întrece viteza luminii. Mişcarea e absolută şi nu viteza mişcării: prin caracterul absolut al mişcării se înţelege că ea cuprinde întregul univers, că nici un lucru nu e lipsit de mişcare, fie pentru că se află pe corpuri astrale

---

* Pentru cititorii neiniţiaţi în problemele filozofiei, precizăm că autorul se referă la o teză îndeobşte cunoscută, cuprinsă în manualele de materialism dialectic şi formulată — inclusiv în cel mai recent manual, al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S. — precum urmează: „Mişcarea e absolută, repaosul e relativ" (vezi „Materialismul dialectic", ediţia romînească, E.S.P.L.P., 1954, pag. 123). Această teză clasică este luată din „Anti-Dühring", secţia întîia, capitolul VI (Cosmogonie); tot Engels, vorbind despre procesul neîntrerupt de mişcare de la inferior la superior, arată: „Conservatorismul acestei concepţii este relativ, caracterul ei revoluţionar este absolut — *singurul lucru absolut pe care îl admite filozofia dialectică*" (subl. ns. — cap. I din „Ludwig Feuerbach..."). Cu alte cuvinte, din acest pasaj, autorul a dedus că „singurul lucru absolut pe care îl admite dialectica" este mişcarea, în ultimă instanţă mişcarea materiei. Desigur însă, concluziile trase de aci sint forţate, cel puţin faţă de nivelul actual al ştiinţei, deoarece faptul că mişcarea e un fenomen absolut, nu înseamnă nicidecum că *viteza* mişcării materiei nu ar putea avea limite; redacţia s-a gîndit că asemenea concluzii forţate sînt tolerabile într-un roman fantastic, cu condiţia ca ele să fie semnalate cititorilor; le semnalăm deci, deocamdată, urmînd să mai dezbatem odată această problemă... în anul 41.042. — *Nota redacţiei.*

în mişcare, fie prin mişcarea dinăuntrul atomilor săi ; dar asta nu înseamnă de loc că viteza acestor mişcări n-ar putea avea limite. Savanţii mai arătau că Engels a pornit de la practică ; pe cind Pal, neţinind seamă de practică, pornea de la o simplă interpretare exagerată a unei teze.

Asta nu impiedicase secretariatul intragalactic să pună la dispoziţia lui Pal 7.000 de cercetători. Nimeni nu voise să accepte să lucreze de bunăvoie cu un filozof idealist, aşa că fuseseră obligaţi, prin vot viu. Fără să vadă triumful ideilor sale, epuizat de eforturi, Pal murise de tinăr — nici nu implinise 200 de ani. Dar secretariatul intragalactic luase măsuri pentru continuarea lucrărilor. Cu 280 de ani inainte de anul povestirii noastre s-a produs marea explozie : viteza luminii fusese întrecută !

Etaria, o femeie în virstă de 358 de ani, fostă cîndva iubita lui Pal, studiase neobosit timp de 200 de ani, în fruntea a 700 de cercetători, mişcarea corpurilor degravîficate, apoi a corpusculilor şi descoperise antifotonul „Pal". Erau nişte particule luminoase — fotoni— trecuţi prin curent de degravificare şi înzestraţi cu capacitatea de a crea întunericul. Ziua, la lumina unui soare oricit de puternic, era de ajuns să aprinzi un far „Pal", ca să capeţi imediat o fişie de întuneric. Fulgerător, întunericul artificial căpătase cele mai ciudate aplicaţii într-o omenire care, chiar pe majoritatea planetelor unde viaţa se desfăşura in subteran, era inundată de sori şi de prea multă lumină. Pină şi îndrăgostiţii, ca să fie la adăpost de priviri indiscrete, puneau la capătul lor lanterne „Pal", îndărătul cărora nici un proiector luminos, oricit de puternic, nu-i putea surprinde sărutindu-se.

Dar astea erau mărunţişuri : principalul era capacitatea antifotonilor „Pal" de a respinge fotonii. Avînd viteze egale şi respingindu-se, antifotonul şi fotonul dădeau naştere — in cazul unui corp fără greutate — la o viteză dublă faţă de cea a luminii. Cu alte cuvinte, o navă avind un motor cu reacţie care emite antifotoni şi avînd la spate o puternică sursă de lumină aluneca in vid de două ori mai iute decît lumina. Era o idee simplă, poetică, dialectică, dar pînă atunci nimănui nu-i venise prin minte că poţi întrece viteza luminii cu ajutorul întunericului — al unui întuneric activ, antifotonic, care respinge lumina.

Etaria — fosta iubită a lui Pal — se instală într-o zi la bordul primei nave înzestrate cu condensator antifotonic. Experienţa era periculoasă, şi femeia — in vîrstă de 358 de ani — fu singura autorizată să facă acest salt in necunoscut. Era o femeie voluntară, cu nas vulturesc, cu ochi negri şi buze pline şi roşii ; părul nu-i albise. Înainte de a se sui pe navă făcu un uşor semn cu mîna.

Apoi se instală la bordul de comandă şi apăsă pe manetă.

O clipă, un fulger de întuneric acoperi totul. In clipa următoare, cind se lumină iarăşi, nava dispăruse.

— Am spus noi ! strigau einsteiniştii. La viteză mai mare decit lumina, nava a dispărut — gata, a dispărut ! o viteză mai mare decît

lumina înseamnă masă infinită, adică explozie! Etaria și nava ei s-au volatilizat o dată cu teoria voastră nătingă...

— Nu se poate! strigau noii partizani ai lui Pal.

— Atunci unde e nava? Arătați-ne-o!

— A plecat mai iute decît viteza luminii! De aceea, nu există o ființă omenească care s-o mai poată vedea. Care raze luminoase pot să-ți arate ceva ce se mișcă mai iute decît lumina? E ca și cînd ai vrea să auzi cum vine spre tine un avion care zboară mai iute ca sunetul! Mai mult: Etaria, la bord, nu poate vedea corpurile cu care se întîlnește. Se va ciocni la sigur, dar viteza a fost mai mare decît a luminii! Cînd masa e degravificată, lipsită de greutate, atunci viteza n-are nici o putere asupra ei! Dispare la viteza luminii doar masa asupra căreia poate acționa inerția; dar masa lipsită de inerție poate înainta cu orice viteză.*

După funerariile simbolice ale eroinei care dispăruse în neant cu o viteză cum încă nu întîlnise universul, disputa dintre cele două tabere continuă.

Dar, teoretic, un început de probă exista, iar realizarea practică nu ceru mai mult de cîteva luni. Teoria lui Pal învinsese, cel puțin în ce privește depășirea vitezei „absolute" a luminii. Era încă obscură, după unii chiar idealistă, partea privitoare la „viteza gîndirii", dar aplicațiile practice pentru deplasarea interplanetară puteau fi făcute imediat. Se dovedi că motorul de experiență fusese mult prea puternic, că nu-i nevoie decît de un jet de beznă foarte modest. Problema era cum să vezi și cum să fii văzut, de vreme ce mergi mai iute decît lumina.

Așa se iviseră avertizoarele luminoase. Orice corp circulînd mai iute decît viteza luminii își trimitea înainte, prin corpusculi „Etaria", imaginea luminoasă.

Cînd „Arca lui Noe" pătrunsese cu ciocul în sfera albastră, ea nu se ciocnise de nava propriu-zisă, ci numai de imaginea luminoasă care o preceda. Aceasta și nu nava propriu-zisă fusese imaginea pe care o văzuseră Lu și Plt pierduți în ultima lor îmbrățișare.

Piloții de pe nava sferică se îndreptaseră spre racheta veche din fața lor cu intenția de a-i „prinde" condensatoarele și de a o „împinge" prin unde pe o linie gravitațională. Erau siguri că nu se pot ciocni de rachetă, de vreme ce urmau s-o transporte iute înainte, la primul cîmp gravitațional. Un cadran special urma să arate momentul cînd racheta a fost „împinsă".

Spre uimirea piloților, acul indicator căzu brusc la zero, iar

---

* Desigur, luate ad literam, explicațiile literare de mai sus n-au nici o valoare. În explicarea felului cum a putut fi depășită viteza luminii, principalul îl alcătuiesc ecuațiile fizice. Cititorul interesat în mod special de această chestiune poate găsi lesne calculatorul cu cele 21 de miliarde de ecuații pe planeta bibliotecii Pal; n-aveți decît să cereți referințe televizate sau, într-o zi cînd aveți timp, să vă repeziți pînă la planeta indicată. — *Nota autorului.*

propria lor navă, deşi ei nu dăduseră nici o comandă, din albastră devenise brusc portocalie şi tot atît de brusc o porni îndărăt.

Lucrurile se petrecuseră atît de iute, şi mişcările propriei lor nave erau atît de greu de urmărit, încît, pentru a-şi da seama ce s-a întîmplat, cei doi piloţi fură nevoiţi să se uite la fotografii. Orice incident neprevăzut în mersul navei declanşa un aparat cinematografic-cartografic, care-i dădea pilotului o combinaţie de date despre cele petrecute, relief, distanţe etc., combinaţie azi dispărută datorită unor procedee mai moderne.

Imaginea arăta clar că racheta din faţa lor — în loc să se lase împinsă de la distanţă prin cîmpul antigravific — continuase să vină spre ei, avînd condensatoarele explodate. În cîteva frînturi de secundă, nava-sferă, alunecînd de două ori mai iute decît lumina, ajunsese lîngă rachetă şi fusese pe cale de a o ciocni, cînd intervenise pilotul-robot, schimbînd automat direcţia navei. În a mia parte a unei secunde, nava-sferă, cu o viteză aproape la fel de mare, o pornise îndărăt.

Piloţii se uitau uluiţi şi uşuraţi la pozele din faţa lor, mulţumeau în gînd robotului, cînd un uriaş vacarm se ridică din întregul univers locuit de oameni. Observatoarea de pe Engels 115 văzuse accidentul. Spre deosebire de cei doi piloţi, ea îşi dăduse seama că e vorba de o rachetă străveche, de „Arca lui Noe“; înştiinţase mai multe alte planete, iar acum întreaga omenire, aflînd de ciudata întîmplare, urmărea febril, în faţa televizoarelor interplanetare, această cădere nemaipomenită.

Era o cădere, căci „Arca“ cea veche, cu aparatele distruse, totuşi, prin forţa inerţiei, îşi continua drumul spre Pămînt — „cădea“.

Trilioane de oameni se întrebau, în aceeaşi clipă, dacă şi cum ar putea fi oprită această navă fără condensatori. Dar şi mai nerăbdători erau să afle dacă vechea „Arcă“ mai era încă locuită de oameni. Şi dacă da — au supravieţuit ei şocului?

E totuşi ciudată soarta noastră, a omenirii. Cînd eram doar cîteva zeci de milioane, împrăştiaţi pe vechiul nostru Pămînt, ştiam foarte puţin unii despre alţii: munţii, mările au fost zeci de mii de ani obstacole de netrecut, aşa încît viaţa unui trib era un mister pentru celelalte. Şi doar eram numai cîteva milioane, pe o singură planetă.

Astăzi, nu ştiu cum se face, sîntem trilioane, trăim pe sute de planete, dar ne cunoaştem mult mai bine. Parcă am fi un sat* mare. O fi televiziunea interplanetară de vină.

Oricum, e lesne de închipuit marea emoţie a omenirii din anul 41.041: era vizitată nu de o rachetă, ci de un mare muzeu arheologic... Erau cunoscute foarte precis istoria, obiectele şi moravurile unor vremuri îndepărtate, dar oamenii acelor vremuri, oameni vii în carne şi oase, supravieţuitori sau mai bine zis urmaşi ai străvechilor exploratori planetari — asta nu se putea întîlni nici în sute de generaţii.

---

* „Sat“ se numea o mică aşezare agrară de pe vremuri.

Iată de ce trilioane de ființe omenești ale mileniului 42 stăteau cu ochii ațintiți pe „Arca lui Noe". Ceea ce îi intriga și îi emoționa peste măsură era că nu pot vedea interiorul: racheta era făcută dintr-un aliaj vechi, de mult ieșit din uz, așa incit televizoarele nu puteau examina nava pe dinăuntru. După toate aparențele, explozia condensatorilor îi omorîse pe toți navigatorii. Dar cit de puternici fuseseră acești condensatori, in clipa accidentului? Poate că oamenii de pe bord — in caz că existau — erau doar leșinați.

CAPITOLUL V

Intr-o viteză fantastică, membrii consiliului științific superior, surprinși de intimplare pe diferite planete și in indeletniciri diferite (de pildă, un bătrin savant botanist, in vîrstă de 403 ani, care tocmai făcea baie de microultraviolete, apăru dezbrăcat de undele groase care-i inveleau trupul bătrîn), iși conectară cu toții aparatele și se sfătuiră rapid. Patru sute de mașini istorice și tehnice primiră sarcina să descopere la ce cifru refractar corespundea străvechiul aliaj al „Arcei lui Noe". Căutau astfel ca prin televiziune sau instantaneoviziune * să vadă ce se petrece in interiorul navei. După 112 secunde, combinindu-se datele istorice cu cele obținute pe cale spectrală (care arătau schimbările pe care nava, la capătul a zeci de mii de ani, le suferise prin realimentări și retransmutări din lumea diferiților aștri), se căpătă o gamă de aproximativ 15 aliaje probabile. Toate erau de mult scoase din uz: deci nu existau aparate cu raze de microteleviziune care să poată răzbi imediat prin pereții navei.

La marea uzină din Capitala 3, prin combinarea prototipurilor existente, apărură in alte 168 de secunde 30 de mari spărgătoare instantaneovizoare, adaptate pentru aliajul vechi al „Arcei"; după numai 15 secunde, unul dintre spărgătoare, găsind unda de refracție și agățindu-și razele de rămășițele unei bobine explodate de pe navă, răzbi prin pereții arhaicului aliaj și putu arăta omenirii inmărmurite ce se petrece in interiorul rachetei ce se prăbușea.

Bab, adjunctul lui Ols, care fusese surprins de evenimente pe Valea Gangelui, se gîndise că prietenul său are poate nevoie de ajutor și, după numai 182 de secunde, plutea intr-o rachetă spre Ols; conectindu-și aparatul la mașina de bord a lui Ols, văzu și el ceea ce vedeau in acea clipă trilioane de oameni.

Printre fărimături, in „Arca lui Noe", niște oameni de statură relativ scundă — sub doi metri — zăceau insingerați și fără cunoștință. Erau îmbrăcați urît, nu in unde, ci in haine de pînză și stofă

---

* De fapt e vorba de instantaneoviziune, adică vedere aproape instantanee. Altfel ar dura ani și sute de ani pînă să poată vedea oamenii de pe o planetă ce se petrece pe cealaltă. In povestirea de față folosesc însă termenul neștiințific, dar intrat totuși în uzul curent: televiziune. — *Nota autorului.*

macromoleculară, asemănătoare cu hainele care se purtau pe vremea cînd părăsiseră Pămîntul. Mii de amănunte, de la televizoarele a căror imagine era proiectată pe sticlă și nu direct în aer, pînă la hrana sintetică lipsită de aspectul și forma hranei naturale, arătau că miniaturala colonie de cîteva mii de oameni, izolată de restul omenirii, nu evoluase din punct de vedere social și tehnic cu mult peste nivelul pe care-l avusese societatea în vremea cînd străbunii exploratorilor părăsiseră Pămîntul. Bab se bucură observînd prin ecran că de pe fața lui Ols dispăruse vechea tristețe: ochii lui erau aprinși de curiozitate și chiar, parcă, de fericire.

Zece minute mai tîrziu, cînd Bab pătrunse val-vîrtej în biroul administrației Pămîntului, văzu că pe fruntea lui Ols apăruse acum o cută adîncă, iar în ochii lui lucea o privire sălbatică.

— Ce se aude? strigă Bab.

Se apropie iute de calculatorul-televizor. Tabloul pe care-l văzu îl îngrozi: pe al patrulea spațiu ecranic, care arăta exteriorul „Arcei“ și poziția ei în spațiu, se vedea că racheta, care pînă atunci se îndreptase spre Pămînt, începe, aproape imperceptibil, să devieze de la direcția ei.

Ecranul 5 se aprinse brusc, și noul secretar al secretariatului intragalactic vorbi răspicat:

— Atenție, Omenire! Racheta începe să devieze, dar e interzis orice amestec! In momentul de față, forța gravitațională a Soarelui începe s-o atragă mai puternic decît Pămîntul! Viteza ei inițială o îndreaptă spre Pămînt, dar nu se știe dacă va rezista. Calculele arată că devierea spre Soare va cîștiga totuși teren.

— Să nu intervenim, strigă Ols înfuriat, și s-o lăsăm să se topească spre Soare?

Probabil că în aceeași clipă cîteva miliarde de oameni întrebaseră același lucru, căci, după un minut, în mîna secretarului apăru un buletin subelectronic, care reprezenta coordonarea și sintetizarea principalelor întrebări.

— Aveți dreptate, spuse secretarul, se pierde un material istoric fără precedent și poate și geografia unor galaxii necunoscute. Dar vă atrag în modul cel mai serios atenția — și aici vocea secretarului se făcu poruncitoare — că orice încercare de a dirija racheta pe-o rază curbă sau chiar de a o prinde pe un coridor drept o va distruge într-o clipă.

Spunînd acestea, apăsă pe un buton, lăsînd ca în locul chipului său să se vadă un altul. Era observatoarea înfășurată în unde albe de pe planeta Engels 115:

— O mică navă-pilot de pe planeta noastră mărginașă, raportă ea îmbujorată, a făcut o încercare extrem de ușoară pentru captare. Imediat racheta a fost pe jumătate distrusă.

— N-are nici un rost! spuse secretarul, reapărînd în spațiul ecranic, n-are nici un rost s-o captăm! O distrugem, vă spun, e sigur, o distrugem! Dacă o lăsăm în voia ei, s-ar mai putea să scape de atracția Soarelui. Mai bine așa; mai bine să ne resemnăm, lăsînd-o

să piară sub ochii noştri, decît s-o distrugem cu propriile noastre aparate...

Acum racheta făcea o curbură de forţă şi mai mare înspre Soare.

— Dar e o crimă! explodă Ols. Nu vedeţi că piere sigur?

Secretarul galactic citi iute noul buletin şi, ajungind la cuvintele „crimă — Ols Ols 4.000", se încruntă imperceptibil şi strigă:

— Omenire, Ols Ols 4.000 e de părere că asta ar fi o crimă. Măsoară-ţi părerile, Ols: vrei să distrugem racheta? Mai bine uită-te pe ecranul 1: poate să scape.

Ols şi cu Bab priviră iute pe ecranul 1, care înfăţişa interiorul navei, şi amîndurora li se tăie răsuflarea. Poate pentru că, fiind mai firavă, suportase mai lesne şocul, o fată, pînă atunci leşinată pe podea împreună cu un tînăr blond, se trezise, descleşta acum braţele viguroase prinse de după mijlocul ei şi, apucînd marginea mesei de comandă, făcea eforturi să se ridice.

— Propunerea e bună, strigă în ecranul 5 secretarul galactic: din Aurora 14 s-a propus să administrăm în mod excepţional un excitant nervos. Maşinile au votat pentru, consiliul ştiinţific a aprobat excitantul numai pentru persoana care se trezeşte; acum se determină mirosul.

Intr-adevăr, zece maşini lucrau din plin să determine precis mirosul, după o metodă larg răspîndită în acea vreme. Oamenii fuseseră preocupaţi de întrebarea: cum să-şi păstreze îmbrăcămintea de raze în jurul corpului? Cum să facă pentru ca undele să nu se prindă de un corp străin? Şi mai importantă era problema în operaţii medicale, unde chirurgul putea fi lovit de raze destinate bolnavului. Soluţia fusese găsită cu ajutorul cîinilor. Cîinele recunoaşte un om, din miliarde, după miros. Era destul să determini — desigur cu o precizie de cîteva mii de ori mai mare decît aceea a simţului olfactiv al cîinelui — emanaţia specifică a porilor cuiva. În cazul de faţă, undele excitante trebuiau să răzbească la fată, dar în acelaşi timp să ocolească pe ceilalţi navigatori, cărora un şoc excitant, în starea în care se aflau, ar fi putut să le fie fatal. Asupra acestora — a fiecăruia în parte — acţionau acum alte raze, menite să-i scoată treptat din colaps pe cei care mai trăiau încă. După determinarea mirosului, o cuantă puternică de unde hiperactivante fu îndreptată asupra fetei.

După cîteva clipe, faţa ei, care avea trăsături cam asemănătoare cu acelea ale chinezilor de pe vremuri, se ilumină brusc: pătrunseseră pînă la ea undele de pe Aurora 14. Fata se ridică brusc, în uralele, neauzite de ea, ale omenirii, şi apucă manetele de comandă.

Incleştaţi de bordul coordonatorului, Ols şi Bab urmăreau încercările fetei, care căuta să cotească racheta spre Pămînt. In mai puţin de cinci minute, deveni clar că nici o bobină a rachetei nu mai funcţionează. Acum căldura Soarelui începuse să încingă şi mai tare cei 15 km metalici ai rachetei, iar nava se îndrepta, în mod evident, spre Soare.

Lu, fata de pe rachetă, smulse cu o mişcare puternică maneta instalaţiei mecanice de rezistenţă a navei. Era o instalaţie de sigu-

ranță, care nu fusese niciodată folosită. Prin energie mecanică, nava își desfăcu subit din corp un soi de braț greu, lung de peste un kilometru, cu o mare masă metalică la capăt. Scoaterea subită a brațului deplasă centrul de greutate al navei și o făcu să se smucească, dîndu-se peste cap în vid și întorcîndu-se spre Pămînt.

Un uriaș oftat de ușurare scăpă din miliarde și miliarde de piepturi. Alunecînd așa mai departe. în mai puțin de două ore nava putea ajunge pe mica magistrală curbă a Pămîntului, de unde oprirea din cădere și salvarea naufragiaților nu mai era o problemă. Pe bordul rachetei, care-și pierduse gravitația interioară, mii de oameni morți, răniți sau pur și simplu leșinați, pluteau acum în dezordine, ciocnindu-se unii de alții printre fărîmiturile aparatului. Fata curajoasă care rămăsese trează la bord plutea trasă și împinsă în toate părțile: căuta suporturi de care să se prindă și văzu că toate cele din jur erau distruse; rupse iute hainele de pe ea și, cu ajutorul fîșiilor de stofă, se legă de marginile mașinii de navigație, ca să nu poată fi smulsă de acolo. Corpul ei măsliniu, mai înalt decît cel al vechilor chinezoaice, era lucios de sudoare: se vedea că nava, în ciuda metalului refractar, avînd instalațiile termice distruse, nu se putuse apăra de căldura enormă a Soarelui decît prin vechiul ei sistem de obloane-oglindă care respingeau razele. Căldura fusese însă atît de mare, încît oglinzile erau sparte în mai multe locuri.

Fascinat de lupta fetei, Ols văzu cum corpul măsliniu și lucios se arcuiește într-un efort frenetic: sînii delicat conturați erau acum agitați sub tresăltările spasmodice ale întregului coș al pieptului; se vede că nava, lipsită acum de instalațiile de transmutație a luminii în oxigen, își micșora cu iuțeală rezervele de aer respirabil. Pe atunci nu existau mijloace tehnice de a trimite prin pereții unei nave în mers raze care să creeze acolo înăuntru oxigen. Zeci de naufragiați se trezeau acum, și după gurile lor larg deschise (sunetele nu răzbeau din navă — era o scenă mută) se putea observa că oamenii incep să simtă — încă ușor — lipsa aerului. Căutau suporturile navei, se prindeau de ele, uneori se legau cu curele și fîșii de haine smulse de pe ei, ca să nu se mai izbească unii de alții, iar cîțiva încercau să repare iute o bobină.

— Atenție la ecranul 4! spuse secretarul intragalactic.

În vocea sa răsunase o mare tristețe, o durere sfîșietoare. Ols își mută privirea și văzu cu revoltă cum, în ciuda sistemului mecanic al navei, ca un atlet uriaș care ar îndoi o vergea de fier, Soarele, cu imensa lui masă gravitațională, curba din nou direcția de alunecare a rachetei. Se vedea clar cum în lupta dintre cele două forțe opuse — puterea de atracție a Pămîntului și forța de atracție a Soarelui — încetul cu încetul giganticul haos de foc începe să-și impună voința lui oarbă.

Încă o oglindă crăpă sub căldura Soarelui; o rază subțire, strecurîndu-se printre crăpături, mult slăbită, dar lucitoare în semiintunericul navei, căzu pe corpul fetei. Parcă biciuit, ca un superb arc lucitor, întreg trupul i se cabră pe manete, inutil, într-un efort des-

perat de a influenţa, cu muşchii ei slabi de om, soarta dinainte hotărîtă a războiului care se purta între forţe gigantice. In clipa următoare, ochii ei uşor migdalaţi şi mari, verzui şi cu pete căprii, se închiseră: întreg corpul i se muie, plutind pe spate, legat de fişiile de stofă, cu braţele căzute in lături, intr-un abandon total, ca o superbă şi neintinată jertfă strălucitoare inaintind spre monstrul de foc şi pară care urma s-o mistuie.

CAPITOLUL VI

— Atenţie la ecranul tehnic, răsună tristă vocea secretarului intragalactic.

Ols îşi inclestă miinile mari de bordul maşinii sale; alături, Bab incerca zadarnic să-l calmeze. Pe ultimul spaţiu de ecran, cel tehnic, cadranele calculatorului central arătau cum curba de nivel redevine tot mai dreaptă, de astă-dată in direcţia Soarelui, şi cum începe să se mărească viteza de acceleraţie a căderii. Dacă nava ar fi avut o viteză destul de mare, s-ar fi putut transforma in satelit al marelui astru; dar cu motoarele distruse şi după atîtea smuciri şi schimbări de direcţie, viteza ei inerţială scăzuse mult.

Pe ecranul 4 se văzu cum un tînăr blond şi vînjos, aproape la fel de mare ca oamenii de atunci — cel din îmbrăţişarea căruia se desprinsese fata incercînd să salveze nava — îşi revine în simţiri. Sfîşiind legăturile cu care Lu se prinsese de pîrghiile de comandă, Pit o trase în afara razelor mistuitoare, acoperind-o cu o lucitoare manta albă, din materii plastice. In clipa următoare, tînărul blond se izbi de un perete şi, cu toată blindeţea şocului, leşină imediat; se vedea bine că fusese la capătul puterilor. Nava luase acum viteză mare în căderea ei, şi oglinzile începură să crape mai iute; indicii tehnici arătau o periculoasă incălzire a metalului, iar hainele unui muribund, pe care se concentraseră nişte raze combinate prin frînturi de oglindă, luară foc.

Pe ecranul 5 apăru iar figura secretarului intragalactic; nu spunea nimic, şi tăcerea lui, laolaltă cu gravitatea chipului, arătau clar că totul e pierdut.

— Iţi incredinţez Pămîntul! bubui teribilă vocea lui Ols.

In aceeaşi clipă, responsabilul Pămîntului îşi îmbrînci deoparte locţiitorul şi apăsă pe cele două butoane care se aflau sub braţele fotoliului său. Automat, ca un capac acţionat de arc, bolta marii săli sări deoparte şi Ols se pomeni proiectat, ca o torpilă vie, dincolo de atmosfera Pămîntului, in vid. După un minut, cînd se trezi din buimăceală, gravita în jurul planetei, îmbrăcat în costumul său de razo

care ii inveleau oxigenul. O dată cu deschiderea marii bolţi, fusese trecut printr-un jet de degravificare; lipsit de greutate, putuse suporta viteza fantastică cu care fusese aruncat, dincolo de atmosferă, la citeva sute de kilometri depărtare de Pămînt. Incă ameţit, îşi scoase revolverul luminescent de la brîu şi mînuindu-l cu dexteritate ajunse in dreptul unei rachete-pilot automate, care patrula zi şi noapte în jurul Pămintului; pătrunse vijelios înăuntru.

Se vede treaba că Bab inştiinţase secretariatele subgalactice de isprava şefului său, căci Ois nici nu se instală bine la bordul de comandă, cind spaţiul ecranic 5 al coordonatorului de pe rachetă se aprinse şi in faţă ii apăru secretarul intragalactic. Cu toată funcţia lui supremă, secretarul abia cu greu putea să-şi menţină calmul:

— Ols, întrebă el, ce inseamnă gestul acesta netrecut prin nici o hotărire?

Ols, care dăduse viteză maximă rachetei, păli de moarte. Ochii i se stinseră în fundul orbitelor şi răspunse abia rostind cuvintele:

— Renunţ la calitatea de Om.

— In dezbatere, anunţă secretarul. Se supune votului viu mondial. Ols a declarat următoarele: „Renunţ la calitatea de Om".

Era cea mai ingrozitoare frază pe care putea s-o rostească cineva. Cu toată imensitatea populaţiei omeneşti, in ciuda uriaşei varietăţi a trilioanelor de caractere individuale, aceste cuvinte nu erau pronunţate decit foarte rar, poate o dată la un veac, şi încă şi atunci cel care vorbise aşa era examinat ani de zile in şir, să se vadă dacă nu cumva nu-i in toate minţile.

Doar Plenara Generală Mondială — inclusiv muribunzii, a căror moarte era aminată citeva ore, special în vederea acestei mari hotăriri — putea, după votul maşinilor automate, prin vot general viu, să declare că toate mijloacele de reeducare nu pot să ajute cu nimic şi că un om trebuie dezlegat de calitatea de Om şi autorizat să facă cu viaţa lui orice pofteşte.

A face cu viaţa ta ce pofteşti, a fi separat de societate, era un chin insuportabil. In vremuri îndepărtate existau torturi fizice şi existau boli care dădeau omului dureri de neindurat; dar torturile dispăruseră, durerea fizică era menţinută la un minim strict necesar sensibilităţii, autoconservării etc., dar chinuri fizice nu mai existau. Insă, pe măsură ce omul îşi dezvoltase personalitatea şi se eliberase de tirania durerii fizice, căzuse sub altă tiranie: a psihicului. Încă de pe atunci, creierul omenesc reprezenta o lume atît de vastă, incit stările de spirit depresive sau chiar simpla epuizare nervoasă puteau fi mortale. Tocmai de aceea, lipsit de puterea de a dormi, abţinindu-se de la uzul calmantelor şi excitantelor, omul avea pretutindeni la indemînă bare gimnastice, raze solare, frig natural, tot felul de mij-

loace fizice străvechi cu ajutorul cărora să-şi poată domina mai lesne starea psihică.

In aceste condiţii, a fi separat de societate, adică a şti că societatea se dispensează de munca ta, era un chin insuportabil. Intreaga viaţă a omului era independentă şi totuşi dependentă de societate, aşa cum de pildă cea mai mică navă interplanetară se conduce singură, dar cu ajutorul energiei imprumutate de la sistemul energetic a mii de sori şi planete. Orice greşeală ar fi făcut omul, niciodată societatea nu-i dădea osinda supremă: aceea de a-i retrage calitatea de Om. Opunerea faţă de votul viu, nervozitatea în raporturile cu ceilalţi oameni şi, mai ales, cu aceia care momentan erau în subordine (era o greşeală gravă, deoarece nervozitatea se putea transmite de la om la om şi putea deci cauza leziuni mortale altor oameni, indeosebi celor din subordine), abuzul de muncă (fără relaxarea psiho-fizică dinainte calculată), încercările anarhice de provocare a somnului prin mijloace dăunătoare organismului, grosolănia în arta de a iubi şi sentimentele nevrednice — asemenea greşeli, dacă erau repetate, aduceau după sine zeci de ani de reeducare.

Principiile acestei reeducări erau simple: se considera că omul nu e demn de era planetară, societatea il retrograda să trăiască in psihoza sclavagismului, apoi în a evului mediu, iar pe urmă căpăta sentimentul că-i muncitor care lucrează pentru profitul capitaliştilor.

Toate aceste pedepse reeducative erau executate pe cale nervoasă. Abia după ce sistemul lui psihic se dovedea deasupra acestor probe, omul era avansat din preistorie în era istorică, noua eră planetară care începea cu anul I. (Anul I era, după vechiul stil, anul 1957 4 octombrie — data primului pas făcut de om, cu ajutorul sputnikului, în afara planetei sale de origine.) O vreme, noua eră începuse cu anul revoluţiei din octombrie, dar încetul cu incetul, pe măsură ce problemele politice şi tehnice erau înlocuite cu problemele psihologice şi galactice, oamenii se gindiseră să lege grandoarea anticului socialism sovietic de primul pas spre republicile comuniste planetare şi să contopească ambele aniversări, despărţite doar prin 40 de ani, printr-o dată convenţională comună: anul I. Aşa se proceda şi cu alte aniversări (pe atunci oamenii nu renunţaseră încă la aniversări), pentru că, după mai bine de 50.000 de ani de istorie scrisă, numărul comemorărilor devenise atit de colosal, încît nu mai puteau fi respectate. La fiecare 100 de ani, maşinile electronice făceau o nouă contopire; de pildă, aniversarea tuturor poeţilor englezi fusese mai intii fixată pe baza anului morţii, precis stabilit, a lui Shakespeare, un clasic străvechi, apoi aniversarea întregii literaturi şi arte — dat fiind că mai apăruseră multe alte activităţi omeneşti care îşi cereau

o zi a lor — a fost stabilită pentru ziua de naştere a lui Li Li-Ii, celebrul poet chinez al televiziunii mondiale din secolul al V-lea.

Dar bănuiesc că mulţi dintre dv. ştiţi toate astea; să ne întoarcem deci la reeducare. Dacă trecea cu bine faza preistorică, omul era găsit bun pentru socialism şi suporta timp de 5 ani dramaticele contradicţii ale acelei perioade de început, cînd lumea, abia desprinsă de legile capitalismului şi cu oameni a căror conştiinţă mai purta urmele acestei orînduiri, trebuia să mai lupte contra războaielor imperialiste, pentru pîinea ei, şi să reziste la rămăşiţele moravurilor burgheze, la carierism etc. Abia după perioada avîntului comunist planetar şi a ivirii noilor contradicţii ale eului şi iubirii, omul era autorizat să se întoarcă, reeducat, între semenii din era lui.

Oricine făptuia greşelile nervoase de care am pomenit era supus acestui proces de reeducare, pe care-l primea cu recunoştinţă, în ciuda pericolelor sale. Sinucidere nu mai exista: prin anul 28.000 se semnalase ultimul caz. Intr-o singură eventualitate omul nu mai era reeducat: atunci cînd căpăta dezlegare de calitatea de Om. Era un lucru oribil, se socotea că orice s-ar încerca de acum încolo cu el, delicventul nu mai poate fi în nici un caz de folos semenilor săi. A nu putea fi de folos nimănui însemna moartea psihică: omul nu putea nici să se răzbune, nici să se sinucidă, deoarece omorul şi sinuciderea inspirau de pe atunci o aversiune mai tare decît însuşi instinctul înnăscut al autoconservării; de găsit alinarea în somn nu putea — somnul dispăruse —, acces la anestezice societatea nu-l dădea, iar principala trăsătură a calităţii de Om — munca utilă — îi era inaccesibilă. Desigur, omul muncea mai departe. Altminteri — dată fiind complexitatea psihicului său, pentru care munca cerebrală era mai necesară decît hrana pentru corp — ar fi murit în cîteva zile. Dar nu era o muncă utilă, deoarece nimeni n-o aprecia şi nimeni nu se folosea de roadele ei. După moartea delicventului, operele sale erau examinate de societate, dar cel mai adesea se vădeau lipsite de valoare. Dacă era o operă de ştiinţă, izolarea de restul societăţii o făcuse să aibă lacune grave, iar dacă era o operă psihico-artistică, moralul scăzut al fostului om o transformase intr-o ciudăţenie lipsită de vlagă, bună cel mult pentru cercetări psiho-medicale, şi doar pe această cale putea să intre în multideciiionicul catalog electronic al Tuturor Generaţiilor.

Iată de ce acum, în vreme ce racheta lui Ols se îndrepta fulgerător spre ruinata „Arcă a lui Noe", în Plenara Generală Mondială

trilioane de oameni discutau, folosind cercetările marilor calculatori ai planetelor şi ştiinţelor, soarta lui Ols. Să-l dezlege de calitatea de Om, lăsîndu-l să dispună oricum vrea de viaţa sa? sau să-i captureze, printr-o rază curbă, racheta, expediindu-l de-a dreptul intr-o planetă de reeducare? Toate distracţiile şi chiar munca se opriseră: numai oamenii aflaţi în tură, la care întreruperea muncii ar fi provocat accidente, continuau să lucreze. Dar şi aceştia, formindu-şi prin autodisciplină mintală o dublă atenţie, lucrînd mai departe ireproşabil, participau in acelaşi timp la marea dezbatere. Erau 185 de ani de cînd nimeni nu mai ceruse să fie dezlegat de calitatea de Om.

După mai bine de un sfert de oră, folosindu-şi toate maşinile, Plenara incă nu luase nici o hotărîre, deşi racheta lui Ols continua să gonească înainte. Îndeosebi cîteva maşini, specializate de artă, prelungeau mereu dezbaterea cu argumente dubioase, unele de loc marxiste, şi în orice caz subiective şi vagi, adesea influenţate de relaţii de prietenie cu alte maşini — maşinile finanţelor, moravurilor etc. Cum nu mai era mult timp, cerînd şi căpătînd pe loc autorizaţia secretariatului intragalactic, secretarul deconectă maşinile buclucaşe şi, în mai puţin de 3 minute, citi Omenirii sinteza votului automat şi expunerea de motive ce o însoţea. Hotărîrea vie, ca de obicei, urma să fie irevocabilă. Secretarul, care uneori era cam vorbăreţ, mai adăugă de la el un discurs de 132 de secunde şi puse chestiunea la votul viu. Peste cîteva minute, un zîmbet de satisfacţie flutura pe buzele lui.

— Ols Ols 4.000, spuse el desluşit, Omenirea respinge cererea ta de dezlegare de calitatea de Om.

Ols păli şi mai puternic, dar nu schimbă direcţia rachetei. Faţa i se împietrise. Psihicul său puternic făcea un efort extraordinar pentru a rămîne calm. În alte împrejurări, Ols s-ar fi prins de bara de gimnastică a rachetei — dar acum era hotărît să reziste prin autodisciplină mintală la orice enervare care ii putea fi fatală. Prin ecran vedea cum exteriorul „Arcei lui Noe“ se deteriorează tot mai tare şi începe să ardă, cu flăcări iute stinse de raritatea gazelor şi de iuţeala căderii.

— Avind însă în vedere împrejurările excepţionale, spuse secretarul după cîteva clipe, Omenirea te autorizează să-ţi rişti viaţa dacă ne expui planul tău de salvare şi dacă-i un plan raţional. Nu uita însă că nu poţi atrage şi remorca Arca, pentru că o distrugi sigur. Expune-ne planul tău, dar grăbeşte-te, pentru că — secretarul îşi consultă cadranele — în circa 700 de secunde ieşi din marea rază curbă şi nu te mai putem salva.

— Receptare mecanică, strigă Ols, preistoria tehnicii mondiale, a doua sută de volume, ciclul despre aburi, volumul drumului de fier.

Calculatoarele se puseră pe treabă și în zece secunde paginile respective, gata multiplicate, alunecară în miinile membrilor consiliului științific interplanetar și secretariatului intragalactic. Nu mai era necesar votul Omenirii — și nici nu mai era timpul ; în treizeci de secunde, fără nici o mașină, cele două foruri adoptară o hotărîre cu majoritate de voturi.

— Frate Ols ! strigă grav secretarul, in numele Omenirii ți se aprobă riscul vieții. Cere-ne orice ajutor. Succes, Omule !

(Continuare în numărul viitor)

– CE TE-A GĂSIT DRAGĂ, FERICIREA ASTA?
– Cum, n-ai auzit? Se extrag la LOTO 9 numere plus 3, în loc de 9. Să vezi acum cîștiguri!

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
eviigheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coolio
fractalus
panionios
nld68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala!)

APARE DE TREI ORI PE LUNA - PREȚUL 1 LEU